ملي تیاتر د افغانستان د خپلواکۍ د بیرته ترلاسه کولو لپاره یوه حماسي ننداره وړاندې کوي

د ملي تیاتر هنرمندانو د افغانستان د خپلواکۍ د بیرته ترلاسه کولو د ورځې په ویاړ، چې د زمري د میاشتې له ۲۸مې نېټې سره سمون لري، د یوې جګړې او حماسي ننداري مجموعې لپاره چمتووالی نیولی، چې په نږدې راتلونکې کې به هیوادوالو ته وړاندې شي. افغانستان خپله خپلواکي د ملي شخصیت شاه امان الله خان «غازي» تر مشرۍ لاندې په کال ۱۹۱۹ز د یوه کال کې له انګریزانو د توپ په زور ترلاسه کړه او وخت انګریز دولت هم د افغانستان

کې یوه جګړې او حماسي ننداره چې عنوان یې وروسته څرګندیږي وړاندې کولو لپاره چمتو کیږي، ده همدا راز یې چارې روانې دي، وښودله چې د زمري په ۲۸مه چې د افغانستان د خپلواکۍ د بیرته ترلاسه کولو تاریخي ورځ ده، هنرمندان یې د جګړې ننداره به په تیاتر کې ورځ ننداره وړاندې شي. همدې ننداري موضوع د افغانستان د خپلواکۍ ګټلو او محور څرخیږي او سر بېره پر دې به زیاتو فعالیتونو هم هڅه ولري، ترڅو دغه ننداره د هیوادوالو لپاره د زړه پورې

امنیت نه وي ګډون وال نه شي کولای چې په ګډېدو او سفرونو لاس پورې کړي. ګډون وال باید له وړاندې ته د تاریخي ځایونو ننداره لیدلو کې هم د احتیاط او فرهنګ وزارت د خوا د هیواد د ۳۴ ولایتونو استازي رابلل شوي وو او کوم استازي چې د پکتیکا له لوري په فعالیتونو کې سیمینار کې یې هم ګډون وکړ. د دې سیمینار لومړۍ ورځ د ولسمشر محمد اشرف غني په وینا سره پیل شوه او د غونډې تر ۱۲ بجو پورې یې په ګډ کې دوام وموند. د زمري د میاشتې په دویمه ورځ هم پلټنې سیمینار دوام درلود او د سیمینار په ختم کې پرېکړه لیک صادر شو او هم دا راز پرېکړه وشوه امنیتي ګواښونو ته ځیر وي او له منځه وړلو لپاره لارې چارې ولټول شي. چې دا کار د دوی له پلوه اړین شي. خصوصي ځای وکړي چې د دغو ګواښونو د کمولو په تړاو خپلې مبارزې ته دوام ورکړي، څو دوی اچونې پیدا له منځه لاړې شي او کوچنۍ او مړني ګډون وال د افغانستان تاریخي ځایونو ته لاړ شي او مخې ته لیدنه

ښاغلی شمس الدین «یوسفي»

د لرغوني باګرام د شالوکیا معبد

رازقي نړیوال

د لرغوني باګرام له تاریخي ودانیو څخه یو هم د شالوکیا معبد دی چې د شکوه او سپینکه وهار معبد په نامه هم یادیږي. په دې معبد کې په ۱۹۳۷م کال د الماني پروفیسور جوزف هاکن تر څارنې لاندې فرانسوي لرغون پوهندوکي ښکاره ونیول. د خوا سپینې وشوې. دا معبد چې چینایي زائر هیوان تسنګ په یادښتونو کې د «شالوکیا Shalokia» یا سپینکه وهارا Serilkavihara په نامه یاد شوی دی چې مستطیل شکله خولې استوپې درلودې او د هغې څوانه یې لاړ وه او په چاپیریال کې یې څو استوپې هم لیدل کیدلې. زموږ سیلانې چې په ۶۳۲م کال کې کاپیسا ته راغلی و د دا معبد یې لیدلی او یوه میاشت د چینايي وغملو سره دلته اوسیدلی و چې دلته ستاین کیدل دا سیمه د باګرام د کندوالو ختیځ خواته ۴ کیلومتره په مسافه کې د غو ستوپي تپې شوي کار ندوې ده چې شکوه په نامه یادیږي. خو رنګه چې هیڅ ډول دقیق دراوېږي وي شکل د دې ګوښې په شان ده، نو د هغې دقیقې کالې له منځه یې وشکوک شي پیدا کیږي. همچنین د «هېل» دیاچ تاریخ په حواله چې پنځه یې په ۶۱۱م کې ثبت

پور صورت څرګنده کوي چې دغو وغملو کالي لکه چې په انځورونو کې لیدل کیږي همچنین څخه سن دوګو د کالوسو ورته والی لري کیږي چې دغو وغملو

ورغل شو او دې لپاره چې هیوان تسنګ له چینې وغملو سره مینه درلوده نو یوه میاشت یې دلته وو سوه تره کړه په وان روایت چینایي سیلانیانو له لسو تر راهبانو او تبلیغ

او د تورتیو روایتونو له مخې د هغو وغملو په ګټ جوړ شو. او یا دا چې دغو وغملو ته خپل هیواد ته وروستیو او اجاره ورکړل شوه او له باګرام څخه د هستیال خو په دې

هې معبد په اډل ایښودلو په وخت کې د ویلناچي لاهو وغملو څخه بودایي خلکي لاهو چې چین ته وروسته شي یوه اندازه سره زر یا موارید د هې معبد «مهاکلا Mahakala» د بودا مجسمې تر څوت د بوالیتو په یو خط و بنخ کې یې وو چې معبد له ویجاړیدو وروسته یې دیاجوړ د لپاره قې کار واخلې. ولې کله چې هیوان تسنګ

هسترطلم و اجاکلا د مذهبي دهوا او وراتو د اوستاوو وروسته پخپور نو پیلی وکړ له ۷_۸ فټو کیندنو وروسته یې بولا مي اونې د وونچې په کې څو سوه دانې سره زر او څوسوه موارید «ملتاوي» اینول شوي و او وحالونوچې څوم د معبد د جوړولو لپاره د تیا و مرواخیستې. او وانبلد احمد علي کهزاد په خپل یوه اثر کې شالوکیا معبد په بلبحلي لیکلي

وخت کې د کاتو یا چین د پاچا زوی چې یې Chenpan شالوکیه په معبد کې هغې یادد په خطر د هغه خزانه بخه کړه او چې په باراني فصل کې هغه ګوښه تو او هسا ادقلیدو منسب وخت و حلقه تشکیله او هغو هملاغیتا او تیکړې په خطر د هوای کښله په دې هالا وخت پاچاهه د هغه خپلې وینا له مخې چې ګڼساره له قبلي ځځه د بودایي

خپلواکۍ په رسمي توګه په رسمیت
وپېژنده. افغانانو خپلې خپلواکۍ
ته د لاسرسي لپاره جدي قرباني ورکړې او
انګرېزان یې له خپلې خاورې
وشړل، نو ځکه تیاتر هنرمندانو
ننداره کې جګړې او حماسې ننداره
ته وړاندې کړې او هڅه وکړه لپاره
د پند او عبرت درس شي هېواد
وګړو لپاره تیاتر دننداري له لارې
ښاغلي شمس الدین «یوسفي» سره
مرکه کې چې خبرې
پوښتنه: د افغانستان خپلواکۍ
تیره ټولنه کولو لپاره څه پروګرام
لرئ؟
ښاغلي یوسفي یې په ځواب سره
وویل: موږ د افغانستان خپلواکۍ
تیره ټولنه کولو لپاره په روان کال

شي او دیته تاریخ خطاب بوتره را
ژوندۍ کړو.
پوښتنه: څرنګه چې ګرځندوی
صنعت په افغانستان کې له خطرونو او
ګواښونو سره مخ دی د اطلاعاتو او
فرهنګ وزارت یې څه پروګرام
جوړ کړی او، په څه پروګرام کې په
کومو موضوعګانو تمرکز شوی؟
ښاغلي یوسفي ګواښونو او ګواښونو
په اړه څرګنده کړه موږ ته لازمي
دمیاشتې په لومړۍ. او دویمه پلان
طرح شو چې د اطلاعاتو او فرهنګ
وزارت سره وسته ښاغلي یوسفي بووي
له خوا نوی وېښت ګرځندوی
پورې اړه لري اخیستي، ګواښونو
او چاپونو ته یې لاس شوی او
او همداراز په ټولنه کې چې

وکړي.
تمرکز اشاره کړه موږ د تالیف. د لماځه
ټولو هېوادوالو تاریخي
ځایونو څخه لیدنه وکړو لکه بلخ
بامیان، هرات، کندهار او د ملي موزیم
ځایونه. د افغانستان په هره خوا کې
تاریخي آثار شته دي او باید هغو
ته لیدنه وشي. له بده مرغه چې
امنیتي ګواښونه او ستونزې
لامل شوي چې موږ ونشو کولای
خپل هېواد له تاریخي ځایونو او
آثارو لیدنه وکړو. وروسته مو د
کابو ملي ګرځندوی افغانستان ته
راځي باید هغوی وړته له تاریخي
ځایونو ته لیدنه وکړي چې له دې
لارې موږ کولای شو ډېر عواید
ترلاسه کړو. هېواد نوي

شوي وې چې د کوشانیانو د تمدن له
پید وړ ملي د کلتور پاچا خپل ژوند
چین بودا Ghenban و خپلې
پاچاهۍ کوونکي بودیسټي خوځښت
په توګه کوشاني پاچا تر وسیال او
هستو کنیشکا تر زمانې پورې هغوی په
ی معبد کې په جوړ او ترتیب
کابل وهغې کوم چې له هغې
هال ستونزو سره مخامخ شي ځکه
چې د معبد د کاپیسا د پهلوان غره په
بودایي له «هسک پېژندنې» کې
آبادی وچې هغوی په زړه پورې
ګلونو او ونو کې د دیوال نورو
روایتونو له مخې د معبد د نوم ورو
چیني وغړو په لګښت آبادي و
او هغو آثارو د معبد په دیوالونو
کې ځای شوي وو هېواد تنګ په

د بدنه کاپیسا او بګرام ته راتلی نو
ی معبد یاد شوی ته اړتیا درلوده نو
د معبد راهبانو له نوموړي څخه
غوښتنه وکړه چې دیدار شوی
خزانې ور بېرته کړي او هغې خزانې
په لګښت کې تې ګیډه واخلي،
هېواد تنګ هغه ګنډونو له مخې
هی مې جوړ لیک کفه و ټولنه
شو چې په کې لیکل شوي وو: «
هر کله چې د معبد بیا ستړیا او د سیمې
ټینګ کولو شي خزانه راوباسي
و معبد ورجوړ کړي. «نو په دې
وتیب هڅه کوي د معبد بیا چیني
وغلو لسوګنۍ د دومې ملايي
چې ترنیمایي پورې له تولو اړوند
نغ او نګاره «فسکونو» سره او هغه
وسیطې چې په کې راغلي وي بیا

ي د معبد د چیني سیلاني هیوان
تنګ حلیکتې له مخې د بګرام په
خیږ کې پروت وو هلته ۳۰۰ تنو
راهبانو استوګنه درلوده چې منجنیک
د کوچنۍ لاری «مهایانا» پیروان وو
د کنیشکا د امپراتورۍ د لښکرګنې په
وخت کې چې د کلتوري وخت یې
وکړه هلته هغه ورو سته چین
د امپراتور ژوند د کلتور وخت
ګورنو د خوتو غوښو د غرونو په
توګه ونیول ستړ کنیشکا هغوی
دلسوګنۍ او له آب او هوا سره
هغو دود دتوانو د مخې ترمې،
پیلي او دوی بودشمبر استوګنې
چې د کوشاني امپراتورۍ مرکز په
بلاوړکې لال شوي وو چې هغه
معبد هم په کې شاهي وقف کینود

منځ هوولاو «منجلند کوچنۍ
لاری لاري د هغو راهبانو او عالمانو
سره هم هېوادن تنګ هرکلي ته راوړل
او هڅه کوله چې د نوموړي
سیلاني هر کلي لپاره خپل معبد ته
دورتلو بلنه ورکړي تر څو چې
د بودایي د کوچنۍ لاري د راهبانو
هغې شوچې هلته که په معبد کې
ګونه پیژو راهتخشو او وبې ویلې:
څرنګه چې د معبد د چینایي پاچاه
دوی په لګښت ابادۍ او تلي
وي هغه هېواد نظر لري باسته نو
مناسب به نه وي چې ان جوړ ته لارنني
د دې چې نوموړي سیلاني د ۶۳۲ کال
د بهاري فصل دوې میاشتې هلته تېرې
کړې او د معبد خزانه هغه په مرسته
وا بیان شوه

برای بهبودی وضعیت سینما ها و سینماگران توجه جدی شود

عبدالصمد «احمدی» هنر
پیشه کشور توانست که با بازی
در فلم های مانند اشک خون،
دیوار، انجام، امامت،
ولگرد، اسلحه، توانست
جایگاه خوبی در میان
علاقمندان هنر سینما پیدا
کند. عبدالصمد
«احمدی» مدت پانزده سال
میشود که به عرصه به هنر
سینما رو آورده است.
خبرنگار روزنامه هیواد
مصاحبه ای را با محترم
عبدالصمد «احمدی» انجام
داده که اینک انرا بخوانش
میگیریم:

باعث آزار و اذیت ام میشوند
امیدوارم که فرهنگ وخورد
نیک با هنرمندان صورت
گیرد.

سوال: چرا هنرپیشه شدید؟

جواب: خودم به شوق و علاقه
یی که با هنر داشتم وارد
دنیای هنر شدم در ابتدا خودم
به همین شوق خودم کمره
فلمبرداری از شخصی
خریداری نموده و توانستم
فلم های کوتاه می ساختم اما
وقتیکه با پروډکشن های فلم
بازی کردم.

سوال: شما در کدام سریال ها نقش بازی نموده اید لطفاً نام بگیرید؟

جواب: من تا فعلاً در سریال
های تلویزیونی بنام کمیسار
لعل الله در نقش حاجی گلروز
و در سریال های دیگری که
از طرف حقوق آواز تولید
گردیده نقش هارا بازی
نمودم.

سوال: وضعیت سینماهای فعلی را چگونه ارزیابی می

بی قرار دارند. امیدوارم که
مسولین در زمینه توجه نمایند.

محترم عبدالصمد «احمدی»

توجه جدی کنند و امکانات
را در اختیار شان قرار بدهد
و به سینماهای دولتی هدایت
بدهند تا تولیدات سینمایی
خودرا بطور مجانی به شو
بسپارند تا یک مقدار عایدات
به نفع سینماگران قرار گیرد
تا بتوانند از عایدات شان
دست به تولید هنر سینما زنند
و همچنان بخاطر تشویق
سینماگران محافل هنری نیز
برگزار گردد تا هنرمندان
تشویق گردند.

تا بتوانند بهتر از گذشته های
شان کار نمایند.

سوال: نظر شما در مورد سریال های خارجی که از تلویزیون های ما پخش میشود چه است؟

جواب: به نظر من پخش
سریال های خارجی از جمله
ترکی و هندی باید قطع گردد
تا زمینه کار برای سینماگران
مهیا گردد تا خود ایشان به
تولید فلم های هنری
بپردازند و هم از این طریق

و لبخند همیشگی جای غم
و اندوه را بگیرد. از ارگان سینما
خواهش دارم که در قسمت
حق سینماگران بخصوص هنر
پیشه ها توجه جدی نمایند
حق مظلوم و بیچاره ها را
پامال نکنند. یک پیشنهاد به
مقام محترم وزارت اطلاعات
و فرهنگ دارم که هنرمندان ما
شامل کارهای دولتی شوند
زمانیکه هنرمندان ما از جمله
سینماگران، اهل موسیقی،
تمثیل، شاعران متقاعد
میشوند دچار مشکلات
اقتصادی میشوند و در میان
جامعه حیثیت هنری خویش را

سوال: در مورد تحصیل و مرحله در فعالیت تان چه نظر دارید؟

جواب: خوشبختانه در میدان اجتماع زمانیکه خارج از منزل باشم و در بازار گشت و گذار نمایم هشتاد فیصد مردم در و ابرو م و خورد بسیار نیک و صحبت آمیز دارند و ۳۰ فیصد دیگران با ما برخورد منفی و موقف های بی مورد میکنند و سال آغاز کردم در بخش هنر زمینه کار برای ما مساعد گردید و اولین بار در فلم «اسلحه» از ساخته های صدیق برمک در نقش یک طالب ظاهر گردیدم و خیلی مورد استقبال قرار گرفتم و بعد از آن مورد توجه کارگردان ها قرار گرفتم و نقش های مهمی را در سریال ها و فلم ها **نمائید؟**

جواب: متاسفانه سینمای کشور ما امروز دچار مشکلات فوق العاده میباشد در راه اصلاح آن باید تلاش نمود و هیچگونه توجه به سینما و سینماگران صورت نه گرفته و اکثریت سینماگران ما وطن را ترک نمودند و تعدادی هم که در کشور مانده در وضعیت

سوال: پیشنهاد شخصی شما برای بهبود هنر سینما چیست؟

جواب: من به عنوان یک هنر پیشه که مدت پانزده سال میشود در این رشته فعالیت دارم اینست که مسوولین وزارت اطلاعات و فرهنگ و مسوولین بلند پایه های دولتی باید به سینما و سینماگران

سوال: فعالیت های جوانان کشور ما را در بخش سینما چگونه ارزیابی مینمائید؟

جواب: خوشبختانه که زمینه های کار کاری برای کشور جوانان ما آماده گردیده و ارگانهای مربوطه تلاش دارند تا تولید هنر سینمایی رشد یابد به نظر بنده باید جوانان را تشویق و رهنمایی نمایم ظرفیت کاری ما بلند برود و هم بتوانیم از طریق ساختن فلم و سریال های افغانی فرهنگ خویش را غنا بخشیم

سوال: در اخیر پیام تان جهت پیشرفت سینما چیست؟

جواب: از همه اولتر باید در وطن ما یک صلح سرتاسری و قرار گردد و زمینه های کار برای جوانان ما مساعد گردد از دست میدهند به همین خاطر پیشنهاد مینمایم که مسوولین وزارت اطلاعات و فرهنگ این قشر فرهنگی را حمایت نمایند و یک مدد معاش افتخاری را بخاطر تکافو زندگی هنرمندان در نظر بگیرند تا هنرمندان ما از مشکلات اقتصادی نجات یابند

محمد آزاد